

ไต่วาที่น้องใหม่ ชิงโล่อธิการบดี

สุภารักษ์ เมินกระโทก* ธัญกานต์ สีนปรุ

ชัยสิทธิ์ เปล่งวุฒิไกร จักรี รังคะวัต

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี e-mail: srisui@sut.ac.th*

บทคัดย่อ

การไต่วาที่ เป็นการโต้คารมในญัตติที่กำหนดมีฝ่ายค้านและฝ่ายเสนอ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา โดยฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ได้เห็นประโยชน์ของการไต่วาที่ จึงได้นำมาประยุกต์ใช้ในการประชาสัมพันธ์บริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศและสิ่งอำนวยความสะดวก ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 เป็นต้นมา โดยการกำหนดญัตติที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด เป็นการให้นักศึกษา อาจารย์เข้ามามีส่วนร่วมดำเนินกิจกรรมดังกล่าว โดยบรรณารักษ์ทำหน้าที่สนับสนุน อำนาจความสะดวก จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การมีส่วนร่วมดังกล่าวช่วยให้การดำเนินกิจกรรมบรรลุวัตถุประสงค์เป็นอย่างดีและเป็นการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้ใช้บริการและบุคลากรของห้องสมุด

คำสำคัญ : การไต่วาที่, ห้องสมุด – การประชาสัมพันธ์, ห้องสมุด – กิจกรรม

บทนำ

การไต่วาที่ หมายถึง การแสดงคารมโต้กันในญัตติมีฝ่ายค้านและฝ่ายเสนอ (วิทย์ เทียงบุญธรรม, 2535: 558) เป็นการเสนอเหตุผลหรือแนวความคิดของตนเอง เป็นการหักล้างเหตุผลหรือแนวความคิดของฝ่ายตรงข้ามเป็นการพูดที่ต้องใช้ปฏิภาณไหวพริบอย่างมาก มีท่าทางประกอบมากเป็นพิเศษ ผู้พูดต้องมีความพร้อมอย่างมาก เพราะต้องเตรียมคำพูดให้สุภาพ แห่ลมคมและกระชับ เป็นการพูดที่เกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้ไต่วาที่และผู้ฟัง คือ เกิดความเข้าใจในหลักการ เหตุผล หรือแนวคิดได้เรียนรู้วิธีแสดงเหตุผลแบบต่าง ๆ มีโอกาสเรียนรู้การใช้ถ้อยคำสำนวนรู้จักพิจารณาเหตุผลเสริมสร้างระบอบประชาธิปไตยรอบรู้ในหลักวิชาได้ฝึกใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหาถ้าแสดงออกอย่างถูกต้องได้ฝึกมารยาทการเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดีรวมทั้งรู้วิธีการเสนอแนวคิดของตนไปยังบุคคลอื่น สำหรับประโยชน์ต่อผู้ฟัง ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาหรือหัวข้อญัตติในการไต่วาที่ มีเหตุผลหรือแนวคิด ได้เรียนรู้วิธีแสดงเหตุผลแบบต่าง ๆ จากผู้ไต่วาที่ เกิดประสบการณ์ที่แปลกใหม่ มีโอกาสเรียนรู้การใช้ถ้อยคำสำนวนมากขึ้น รู้จักพิจารณาเหตุผล เสริมสร้างระบอบประชาธิปไตย ส่วนประโยชน์ต่อผู้ไต่วาที่นั้นจะทำให้รอบรู้ในหลักวิชาการในญัตติที่กำหนด เกิดการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อนำมาใช้ในการนำเสนอหรือคัดค้านอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้มีทักษะการค้นหาสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น เกิดการปรับปรุงแนวความคิดให้ลึกซึ้งมากขึ้น เกิดความชำนาญในการพูด รอบรู้ในหลักวิชา ได้ฝึกใช้ปฏิภาณไหวพริบในการแก้ปัญหา ถ้าแสดงออกอย่างถูกต้อง ได้ฝึกมารยาทการเป็นผู้พูด และผู้ฟังที่ดี รู้วิธีการเสนอแนวคิดของตนไปยังบุคคลอื่น ในการไต่วาที่มีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ

ญัตติ ผู้ดำเนินรายการในการโต้ว่าที่ ผู้โต้ว่าที่ กรรมการ และผู้ฟัง สำหรับญัตติ หรือหัวข้อเรื่องที่ใช้ในการโต้ว่าที่เป็น การเสนอความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันในเรื่องเดียวกัน การเลือกญัตติควรเป็นญัตติที่คนทั่วไปสนใจ มีประโยชน์ต่อผู้ โต้ว่าที่และคนฟัง เป็นญัตติที่ทั้งสองฝ่ายสามารถหาเหตุผลมาหักล้างกันได้ไม่เป็นภัยต่อสังคม

ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ในฐานะห้องสมุดเพียงแห่งเดียวของมหาวิทยาลัย ได้ตระหนักถึง ความสำคัญของการส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ศูนย์ บรรณสารและสื่อการศึกษาได้จัดเตรียมไว้ โดยเฉพาะนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นักศึกษาใหม่ได้รู้จักบริการ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกดังกล่าว จึงเห็นควรดำเนินกิจกรรม “โต้ว่าที่น้องใหม่ ชิงโล่อธิการบดี” ต่อเนื่องเป็นประจำปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2554 โดยการกำหนดญัตติในการโต้ว่าที่ ที่เกี่ยวข้องกับด้านห้องสมุดหรือศูนย์บรรณสารฯ เช่น ญัตติการพูดดีกว่าการเขียน ท่องอินเทอร์เน็ตดีกว่าท่อง ห้องสมุด (ศูนย์บรรณสารฯ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี) ญัตติใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ฟรี ดีกว่าจ่ายค่า ญัตติ อ่านหนังสือหรือจะดู eBook เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าว ประกอบด้วยผู้โต้ว่าที่ซึ่งได้แก่ นักศึกษา และผู้ฟังหรือกอง เชียร์ ได้แก่ นักศึกษา ดังนั้น การโต้ว่าที่ จึงเป็นการแนะนำบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาจัดไว้ โดยนักศึกษาและให้นักศึกษาด้วยกันได้รับฟัง บรรณารักษ์ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว จึงถือได้ว่ากิจกรรม โต้ว่าที่น้องใหม่นี้ เป็นกิจกรรมที่ผู้ให้บริการทั้งนักศึกษา อาจารย์ประจำสำนักวิชา/คณะ เข้ามามีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรม ช่วยทำให้การดำเนินกิจกรรมของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ทุก ประการ นอกจากนี้นักศึกษาได้แสดงความสามารถ ความสามัคคีและสร้างโอกาสให้นักศึกษาใหม่ได้เข้ามาเรียนรู้ และใช้บริการต่างๆของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

วัตถุประสงค์ :

1. เพื่อประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้จัดเตรียมไว้
2. เพื่อให้นักศึกษาใหม่ได้แสดงความสามารถและพัฒนาทักษะการพูดผ่านการเรียนรู้และใช้บริการต่างๆ ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา
3. เพื่อสร้างความสามัคคีในกลุ่มนักศึกษาใหม่

ขั้นตอนการดำเนินการ

1. ขออนุมัติโครงการและขออนุมัติค่าใช้จ่ายจากงบประมาณที่ตั้งไว้
2. ขออนุญาตสลักนามอธิการบดีบนถ้วยรางวัลชนะเลิศการแข่งขันโต้ว่าที่
3. กำหนดญัตติ กลุ่มเป้าหมายหรือผู้เข้าร่วมกิจกรรม วัน เวลา และสถานที่แข่งขัน
4. กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน และกรรมการตัดสิน

5. เชิญชวนสำนักวิชาส่งนักศึกษาใหม่เข้าร่วมกิจกรรม สำนักวิชาละไม่เกิน 2 ทีม
6. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมผ่านเว็บไซต์ पोสเตอร์ ป้ายประชาสัมพันธ์อิเล็กทรอนิกส์ email facebook
7. บันทึกเชิญกรรมการตัดสิน
8. ระยะเวลาการดำเนินโครงการ : ภาคการศึกษาที่ 1 ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม ของทุกปี
9. ดำเนินกิจกรรม
10. ประเมินผลและสรุปผลการดำเนินกิจกรรม

วิธีดำเนินการและรายละเอียดหลักเกณฑ์การแข่งขัน

ผู้ดำเนินรายการจะเป็นผู้กล่าวแนะนำการโต้ว่าที่ ประกาศยุติ ระเบียบการโต้ว่าที่และแนะนำผู้โต้ว่าที่ทั้งฝ่ายเสนอ ฝ่ายค้าน เกณฑ์การตัดสินและการให้คะแนน รวมถึงคณะกรรมการผู้ให้คะแนนให้ผู้ฟังรู้จักจากนั้นผู้ดำเนินการโต้ว่าที่จะเชิญผู้โต้ว่าที่ขึ้นพูดทีละคนตามลำดับ โดยหัวหน้าฝ่ายเสนอจะเป็นผู้พูดก่อน คนต่อมาคือหัวหน้าฝ่ายค้าน หลังจากนั้นจะเป็นผู้สนับสนุนฝ่ายเสนอและผู้สนับสนุนฝ่ายค้านตามลำดับ

1. การแข่งขันแบ่งเป็น 2 รอบ

รอบที่ 1 ผู้เข้าแข่งขันทุกทีม รายงานตัวพร้อมจับฉลากคู่แข่งขัน ในยุติ ใช้บริการศูนย์บรรณสารฯ ฟรี ดีกว่าจ่ายตังค์

รอบที่ 2 ทีมชนะที่ 1, 2 และ 3 จากรอบที่ 1 แข่งขันประเพณีพบกันหมดทุกทีมพร้อมจับฉลากยุติการแข่งขันทันทีในการโต้ว่าที่ ประกอบด้วย ยุติต่ออินเทอร์เน็ตดีกว่าห้องสมุด (ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ยุติต่อหนังสือหรือจะสู้ eBook ฯลฯ (ในการศึกษาข้อมูลให้ยึดบริบทของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)

2. เวลา กำหนดให้แต่ละทีมบริหารเวลาภายในเวลา 11 นาที

- 1) หัวหน้าทีมพูดในช่วงเวลา 4 นาที
- 2) ลูกทีม / ผู้สนับสนุนพูดคนละ 3 นาที
- 3) หัวหน้าทีมพูดสรุปไม่เกิน 4 นาที

3. สถานที่ทำการแข่งขันณ ห้องบรรณสารสาธิต อาคารบรรณสาร ชั้น 4

4. เกณฑ์การให้คะแนน 100 คะแนน

- 1) พูดตามประเด็น 20 คะแนน

2) เสนอเหตุผลข้อเท็จจริงอ้างอิงได้เหมาะสมถูกต้อง 20 คะแนน

3) หักล้างข้อเสนองของฝ่ายตรงข้ามได้ชัดเจน 15 คะแนน

4) ลีลา น้ำเสียง ท่าทาง 15 คะแนน

5) วิธีการพูด โนมน์ น้าว 15 คะแนน

6) การแปรญัตติ 5 คะแนน

7) มารยาทในการพูด 5 คะแนน

8) ตรงตามเวลาที่กำหนด 5 คะแนน

5.เกณฑ์การตัดสินและรางวัล

1) ทีมที่มีคะแนนสูงสุด ได้รับรางวัลชนะเลิศโล่จากอธิการบดี ทุนการศึกษา 3,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร

2) ทีมที่มีคะแนนรอง ได้รับรางวัลรองชนะเลิศ ทุนการศึกษา 2,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร

3) ทีมที่มีคะแนนรองอันดับสอง ได้รับรางวัลชมเชย ทุนการศึกษา 1,000 บาท พร้อมเกียรติบัตร

4) รางวัลกองเชียร์ดีเด่นได้รับของที่ระลึกและของรางวัล จากศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

6. คณะกรรมการการแข่งขัน จำนวน 3 คน ประกอบด้วย

1) ดร.นฤมล รักษาสุข รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยและอาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (สารสนเทศศึกษา)

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ หนึ่งทัย ขอผลกลาง อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ (นิเทศศาสตร์)

3) นางสุภารักษ์ เมินกระโทก บรรณารักษ์ หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา

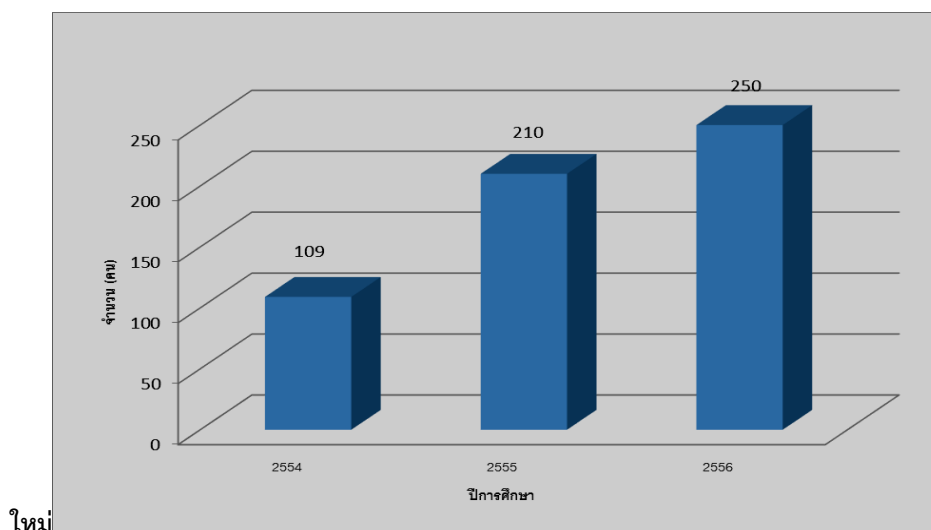
ผลการดำเนินการและการประเมินผล

ฝ่ายส่งเสริมการรู้สารสนเทศ ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา ได้ดำเนินกิจกรรม ได้ว่าที่น้องใหม่ ซึ่งโล่อธิการบดี ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2554 และจัดต่อเนื่องมาทุกปีนับจนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2556) เป็นปีที่ 3 พบว่า มีนักศึกษาให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มขึ้นทุกปี รายละเอียดดังตารางที่ 1 และกราฟที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเข้าร่วมกิจกรรมไต้หวัน้องใหม่

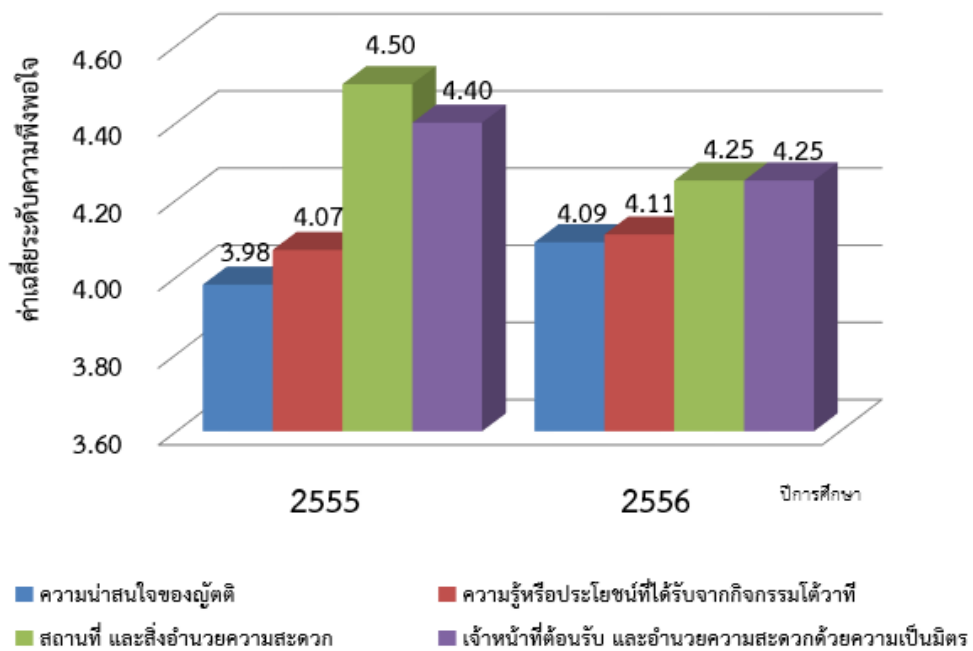
ที่	กิจกรรม	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม		
		2554	2555	2556
1	ทีมที่เข้าแข่งขันไต้หวัน้องใหม่	4	5	8
2	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไต้หวัน้องใหม่	109	210	250

กราฟที่ 1 แสดงจำนวนนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมไต้หวัน้อง

จากผลประเมินการดำเนินกิจกรรมไต้หวัน้อง พบว่าโดยภาพรวมนักศึกษา มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมไต้หวัน้องใหม่ ซึ่งโล่อิการบดี ในระดับมาก-มากที่สุด

กราฟที่ 2 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมไต้หวัน้องใหม่ ปี 2555 และ 2556

ประโยชน์และคุณค่าต่อการนำไปปรับใช้ในงานห้องสมุด

1. ได้ประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการใช้ห้องสมุดให้กับนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นนักศึกษาใหม่ จึงอาจไม่รู้จักรับบริการต่างๆ ของห้องสมุด ซึ่งมีอยู่จำนวนมาก การจัดกิจกรรมได้วาที จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำให้ นักศึกษาใหม่เหล่านี้ได้รู้จักบริการต่างๆ ของห้องสมุด ได้มาสัมผัสห้องสมุด เพราะสถานที่การจัดกิจกรรมได้วาทีจัดที่ อาคารบรรณสาร หรือห้องสมุดจากผลการวิจัยของ ประภาวดี สืบสนธิ์และคณะ (2547) พบว่าผู้ใช้บริการไม่ใช่ บริการนั้น ๆ เนื่องจากไม่ทราบว่าห้องสมุดมีบริการดังกล่าว
2. เป็นวิธีการประชาสัมพันธ์ห้องสมุดอีกวิธีหนึ่งที่บรรณารักษ์ไม่ต้องไปแนะนำผู้ใช้บริการด้วยตนเอง แต่ บรรณารักษ์ทำหน้าที่ในการจัดเตรียม สนับสนุน จัดหาวัสดุอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยให้นักศึกษา ด้วยกันเป็นคนบอกกันเอง ซึ่งจากงานวิจัยของ ประภาวดี สืบสนธิ์ และคณะ (2547) พบว่านักศึกษาเรียนรู้วิธีใช้ ห้องสมุด หรือ รู้จักบริการต่างๆ ของห้องสมุด จากเพื่อนเป็นอันดับแรก
3. สร้างความสามัคคีในกลุ่มนักศึกษาใหม่ เนื่องจากการแข่งขันการได้วาทีเป็นการแข่งขันประเภททีมมี ตัวแทนจากสำนักวิชา ทำให้เพื่อนๆ นักศึกษามาชมและเป็นกองเชียร์ให้กับเพื่อนที่ได้วาที และบางสำนักวิชาอาจารย์ ประจำสำนักวิชามาร่วมกิจกรรมด้วยทำให้นักศึกษารู้สึกว่าเป็นกิจกรรมสำคัญของสำนักวิชาอีกกิจกรรมหนึ่ง
4. ญาติของการได้วาทีที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นญาติที่เกี่ยวข้องกับห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็น 1) การพูดดีกว่าการ เขียน 2) การใช้บริการบรรณสารฯ ฟรีดีกว่าจ่ายตังค์ 3) ท่องอินเทอร์เน็ตดีกว่าท่องห้องสมุด (ศูนย์บรรณสารและ สื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี) 4) อ่านหนังสือหรือจะดู eBook เป็นต้น ข้อมูลสำหรับการสนับสนุน หรือคัดค้านญาติดังกล่าว นักศึกษาต้องมาศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปคัดค้านหรือสนับสนุนญาติ ดังกล่าว ทำให้นักศึกษาเกิดทักษะการค้นหาสารสนเทศ ได้รู้จักบริการต่างๆ ของห้องสมุด

5. ด้านผู้ฟัง ผู้เข้าฟังหรือกองเชียร์ซึ่งหมายถึงนักศึกษาใหม่ระดับปริญญาตรีจากสำนักวิชาต่างๆ นอกจากมาให้กำลังใจเพื่อนที่ได้เวทีบนเวทีแล้ว ในขณะเดียวกันก็ได้รับทราบบริการสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ และสิ่งอำนวยความสะดวก จากการได้เวทีในชุดติดต่างๆ นั่นก็คือการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาโดยนักศึกษาให้นักศึกษาฟัง

6. ผู้ใช้บริการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของห้องสมุด ไม่ว่าจะเป็นนักศึกษา อาจารย์ประจำสำนักวิชา และบุคลากรของห้องสมุด ช่วยทำให้การดำเนินกิจกรรมของห้องสมุดบรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และเกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างนักศึกษา อาจารย์ประจำสำนักวิชา และบุคลากรของห้องสมุด และศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา อีกด้วย

รายการอ้างอิง

ประภาวดี สืบสนธิ์ และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยสถาบันเรื่องความพึงพอใจของนักศึกษาและคณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีต่อการให้บริการและทรัพยากรสารสนเทศ. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

วิทย์ เทียงบุญธรรม. (2535). พจนานุกรมไทย-อังกฤษ = *Thai-English dictionary*. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น